

ادب گفتگو و نقد

(از سری مجموعه فرهنگ عمومی و آداب شهروندی)

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: آداب گفتگو و نقد / مؤلفین محمد جواد نوری... (و دیگران): با سرپرستی
علی شیرازی: (به سفارش) شورای فرهنگ عمومی کشور: (تهیه کننده) موسسه فرهنگی
هنری حیات طیبه صالحان: ویراستار محمود طرازکوهی.

مشخصات نشر: قم: عابد اندیش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص ۱۱/۵×۱۹/۵ س م.

فروست: فرهنگ عمومی و آداب شهروندی: ۶.

شابک: جلد ۶، ۷-۹-۰۰۷۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸: دوره، ۲-۰۱۷۰-۷۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸:

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مؤلفین محمد جواد نوری، سید احمد میراحمدی، جعفر صبوری، حسین شیخ

شعاعی، میثم بیگدلی.

یادداشت: کتابنامه: ص ۱۳۶-۱۴۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: روابط اجتماعی -- سبک زندگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع: گفتگو -- جنبه های مذهبی

موضوع: انتقاد شخصی

شماره افزوده: نوری مطلق، محمد جواد، ۱۳۵۳ - پدیدآور

شناسه افزوده: شیرازی، علی، ۱۳۵۲ - سرپرست

شناسه افزوده: شورای فرهنگ عمومی کشور

موسسه فرهنگی هنری حیات طیبه صالحان

شناسه افزوده: فرهنگ عمومی و آداب شهروندی: ۶.

ردیف کتابخانه: ۱۳۹۵، الف ۴، ف/ ۱۴۷۶ HT

رده بندی دیسی: ۳۰۷/۳۲۰۰۹۵۵

شماره کتابخانه: ۴۲۱۷۷۴۷

عنوان: آداب گفتگو و نقد / نوری، محمد جواد / مجموعه فرهنگ عمومی و

آداب شهروندی

مؤلفین: محمد جواد نوری، سید احمد میراحمدی، جعفر صبوری،

حسین شیخ شعاعی، میثم بیگدلی، علی شیرازی

ویراستار: محمود طرازکوهی

طراحی جلد و صفحه آرایی: میثم گل بابایی

ناشر: عابد اندیش، ۱۳۹۵، قم

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شابک: ۷-۹-۰۰۷۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸

کاری از: موسسه فرهنگی هنری حیات طیبه صالحان / مرکز

پژوهش های اسلامی فرهنگ عمومی و سبک زندگی اسلامی ایرانی

نشانی: قم / خیابان ساحلی / ساختمان ارشاد / طبقه سوم

تلفن: ۰۹۱۰۰۲۴۰۰۵۱ - ۰۹۱۰۰۲۴۰۰۵۲

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه حیات طیبه صالحان می باشد.

۱۵	■ مقدمه
۱۶	■ درآمد
۱۶	■ کلیات
۱۶	■ واژه‌شناسی
۱۶	● معنای لغوی ارتباط
۱۷	● ارتباط در اصطلاح
۱۷	● معنای لغوی گفتگو
۱۸	● گفتگو در اصطلاح
۱۸	● ضرورت گفتگو
۲۰	● ریشه گفتار و سکوت و مدوح
۲۰	پاکی قلب
۲۰	خوش اخلاقی

بخش اول

وضعیت موجود

۲۴	● عدم مدیریت گفتگوها
۲۴	● اثبات خود و نفی غیر
۲۵	● سرگرم شدن به شبکه مجازی
۲۵	● رواج عادی حرفه‌ای نیش دار
۲۶	● ترویج دیالوگ‌های هنجار شکنانه در فیلم‌ها

۲۶ • تحلیلهای سیاسی و گفتگوهای ناهنجار

۲۶ • گفتگوهای تخریبی به عنوان نقد

۲۷ • گفتگوهای رکیک به بهانه خودمانی بودن

۲۷ • تعارفهای متملقانه

۲۷ • دروغ گرایی در گفتگوها

۲۸ • گفتگو متکبرانه

۲۸ • کم نوحی الگوها

بخش دوم

وضعیت مطلوب

۳۲ • توجه به تاثیر گفتگو بر مردمها

۳۳ • عنصر لطافت در گفتگوهای ارشادی

۳۴ • کنترل گفتگو بر مدار حق

۳۵ • تفکر قبل از سخن

۳۶ • پرهیز از لغو

۳۶ • فقط حرف آگاهانه

۳۷ • شمرده و قاطع

۳۷ • مختصر و مفید

۳۷ • رعایت امانت

۳۸ • گفتگو در گناه؛ هرگز

- ۸۳ • دروغ و ناراستی؛ هرگز!
- ۳۹ • سکوت در خشم
- ۴۰ • یادآوری نکات مثبت مخاطب
- ۴۰ • درک سطح فهم مخاطب
- ۴۱ • رعایت ادب
- ۴۱ • ادب رسمی و متانت در گفتار
- ۴۳ • ادب گفتاری
- ۴۳ • ادب در استنک کلام
- ۴۴ • تعارف به اندازه

بخش سوم

راه کارها و راه حل‌ها

- ۴۸ • آنچه به ما مربوط نیست
- ۴۹ • رعایت ادب گفتاری
- ۴۹ • رعایت حیا و عفت
- ۵۰ • پرهیز از قطع کلام دیگران
- ۵۰ • تشویق دیگران
- ۵۰ • تلقین خوبی به دیگران
- ۵۱ • موازین شوخی در گفتگو
- ۵۱ • خوش‌رویی

- ۵۲ احیای یاد خدا
- ۵۲ پرهیز از کنایه
- ۵۲ عدم ایجاد ترس واهی
- ۵۳ در نظر گرفتن فرهنگ خاص مخاطب
- ۵۳ توجه به حرکات بدنی
- ۵۴ بلند کردن صدا بر بزرگ‌ترها
- ۵۴ در نظر گرفتن اشتیاق مخاطب
- ۵۵ پرهیز از اظهار فضل و بزرگی
- ۵۵ اصل احترام و اکرام متقابل
- ۵۶ عدم استفاده از کلمات منفی
- ۵۶ مدیریت تکرار
- ۵۷ پرهیز از جملات دستوری
- ۵۷ حاکمیت منطق بر گفتگو
- ۵۸ ساده‌گویی
- ۵۸ چاشنی کلام خوبان
- ۵۹ حفظ زبان فارسی
- ۵۹ دقت در استفاده از تعبیر مشترک
- ۵۱ تکیه کلام زائد
- ۶۰ پرهیز از پرخاش
- ۶۰ شیوه تغییر فضا
- ۶۱ استفاده از شیوه عوض کردن بحث

استفاده از مهارت تغافل ۶۱

پرهیز از صحبت درگوشی ۶۲

پرهیز از جدل ۶۲

آداب نقد

در نقد ۶۵

واژه‌های مناسب ۶۶

معنای انوی نقد و انتقاد ۶۶

معنای اصطلاح نقد ۶۷

بخش اول

وضعیت موجود

بخش دوم

وضعیت مطلوب

ضرورت نقد ۷۶

دوست داشتن منتقدان و بدبینی به متملقان ۷۸

ضرورت نقد پذیری ۸۰

عاقبت ترک انتقادگری ۸۱

بخش سوم

راه کارها و راه حل‌ها

- ۸۶ ضرورت علم و تخصص
- ۸۷ نقد ابتدایی خود
- ۸۹ آداب نقد
- ۹۱ فهم درست ابتدایی
- ۹۱ کنار نهادن حب و بغض
- ۹۲ نقد انگیخته به انگیزه
- ۹۴ پرهیز از برچسب زدن
- ۹۵ برشمردن خوبی‌ها در کنار بدی‌ها
- ۹۶ شفافیت نقد
- ۹۶ به کار بردن کلمات مثبت، محترمانه و مناسب
- ۹۷ حق مداری در انتقاد
- ۹۷ اعتدال در تعریف و تمجید
- ۹۷ مجال سخن دادن به طرف مقابل
- ۹۹ انصاف در لحن و گفتار
- ۱۰۰ اظهار حق
- ۱۰۱ نیت خیر نقد و گفتگو

- ۱۰۱ خیر گویی
- ۱۰۲ هدف گذاری برای گفتگو
- ۱۰۳ مدیریت پاسخگویی ها
- ۵۰۱ همراهی با اهل مجلس در گفتگو
- ۱۰۵ گزیده گویی
- ۱۰۷ اصل پرهیز از گناه در گفتگو
- ۱۰۸ مراعات حال شنونده
- ۱۰۹ اصل راست گویی در گفتگو
- ۱۱۰ حفظ شان شنونده
- ۱۱۰ پرهیز از خود محوری
- ۱۱۱ گفتگوی منظم و همه فهم
- ۱۱۳ اتقان و استواری در گفتگو
- ۱۱۳ پاکیزگی و بهترین بودن
- ۱۱۴ موقع شناسی
- ۱۱۵ نرمی و ملایمت
- ۱۱۶ اصل علم و آگاهی در گفتگو
- ۱۱۶ پرهیز از حرفی که پاسخ ناراحت کننده است
- ۷ توجه کامل جسمی و روحی به مخاطب
- ۱۱۸ نجوا کردن و درگوشی
- ۱۱۸ پرهیز از جدل
- ۱۲۰ فصاحت

- ۱۲۱ ● بلاغت
- ۱۲۲ ● پرهیز از بیهوده گویی
- ۱۲۳ ● معروف بودن کلام
- ۱۲۳ ● شروع گفتگو بنام خدا
- ۱۲۳ ● پرهیز از کلام نیش دار
- ۱۲۵ ● آداب شنودگی
- ۱۲۶ ● خوب گوش دادن
- ۱۲۸ ● پرهیز از قطع کلام
- ۱۳۰ ● مایید گفتار
- ۱۳۰ ● توجه خاص به گوش کردن به مشکلات گرفتاران
- ۱۳۱ ● خوش بینی و مثبت نگری
- ۱۳۲ ● پاسخ بر مدار علم
- ۱۳۶ ■ کتابنامه

■ مقدمه

مجموعه مولفه‌های اجتماعی فرهنگ عمومی که با عنوان «فرهنگ عمومی و آداب شهروندی» به چاپ رسیده است، حاصل تلاش بی‌وقفه جمعی از فارغ‌التحصیلان دانشگاه و فضایی حوزه علمیه قم است که با قلمی روان و سطحی عمیق به رایج‌ترین موضوعات و مسائل اجتماعی پرداخته. در همه آثار علمی شده است تا با رعایت ساختاری مشترک، مسائل اجتماعی مطرح و راه کارهایی جهت اصلاح ارائه گردد. فصل اول بر مبنای آداب به معرفی وضعیت موجود اختصاص دارد. در فصل دوم نویسنده درصدد تبیین وضعیت مطلوب در دین و فرهنگ هستند و در فصل پایانی سعی شده است تا با ارائه راه کارهایی عملیاتی صاحب نظران و متصدیان فرهنگی را در اصلاح و هدایت شاخه‌های مولفه‌های فرهنگ عمومی یاری رسانند.

این اثر نفیس با حمایت‌های بی‌دریغ مدیر خاندان شورای فرهنگ عمومی کشور به چاپ رسیده و مدیریت موسسه پارس خود لازم می‌داند از همه دست اندرکاران تحریریه موسسه خیر و صفا آقایان: نوری، طالبی، میراحمدی، صبوری، شیخ شجاع بیگدلی و زنگنه تقدیر کند و توفیق و سلامت برای ایشان آرزو نماید. امید است مجموعه تلاش‌هایی که در راستای تبیین معارف الهی صورت می‌گیرد، قبول درگاه ایزدی باشد.

علی شیرازی

۲۴ فروردین ماه ۱۳۹۵ برابر با چهارم رجب المرجب ۱۴۳۷